

Old boys

TOM NIEROP



FOTO: SIMONE VAN ES

De conceptcode corporate governance van de commissie Tabaksblat is goed ontvangen. Accountants, minister Zalm, eurocommissaris Bolkestein, vakbonden en politici reageren instemmend. Maar niet iedereen is enthousiast. Werkgeversorganisatie VNO-NCW steunt 'grosso modo' de voorgestelde principes maar ziet ook 'te veel gedetailleerde voorschriften' waar 'met algemene aanbevelingen had kunnen worden volstaan'. Tijdens een door advocatenkantoor Allen & Overy belegd seminar over corporate governance zwol de kritiek uit bestuurlijke hoek nog wat aan. Vooral de voorgestelde beperkingen op het terrein van variabel belonen, beleggen door bestuurders en het aantal commissariaten per persoon, stuiten sommigen tegen de borst. Volgens Cor Boonstra (ex-Philips) zijn de regels te gedetailleerd en 'scheppen ze een sfeer van wantrouwen' jegens het bestuur. Bestuursvoorzitter Ad Scheepbouwer van KPN voegde daar nog aan toe dat 'de gedetailleerde regels van de code ondernemerschap ontmoedigen'.

Inderdaad, u leest het goed: Ad 'marktconform beloningspakket' Scheepbouwer en Cor 'gebrek aan overtuigend bewijs' Boonstra. De twee exponenten van waar te veel bewegingsvrijheid aan de top toe kan leiden. In eerste instantie denk je aan een grap. Of een verschrijving van de krant. Maar Het Financieele Dagblad, NRC Handelsblad, de Volkskrant en Het Parool - meer kranten heb ik niet gecheckt - kwamen met gelijklopende verslagen. Het zal dus wel waar zijn. Sommige bestuurders hebben blijkbaar elk gevoel voor verhoudingen en maatschappelijke realiteit verloren.

De code zou een ontorechte sfeer van 'wantrouwen' ademen. Nu zitten in de commissie Tabaksblat uitsluitend mensen die heel goed weten wat er in de top van corporate Nederland omgaat. Ook zulke mensen kunnen natuurlijk wel eens een onverstandig besluit nemen of een minder gelukkige mening verkondigen. En het inderdaad fors uit de kluiten gewassen aantal van 124 aanbevelingen is uiteraard een makkelijk doelwit voor iedereen die wil ageren tegen 'Nederlandse regelzucht', bureaucratie of administratieve lastendruk. Maar tegelijkertijd mag de kans dat deze commissie uitgaat van een schijnwerkelijkheid, zeker als die een sfeer ademt die je gezien de achtergrond en (vroegere) belangen van de leden niet onmiddellijk zou verwachten, gerust miniem worden genoemd. Zoals Hans Blokdijk elders in dit nummer treffend opmerkt: vóór een falende accountant zit bijna altijd een knoeiende gecontroleerde. De commissie corporate governance heeft dat goed gezien. Dat is geen ongepast wantrouwen, maar nuchtere en zakelijke realiteitszin. Of willen de topbestuurders ook alle (resterende) tramconducteurs ontslaan, met een beroep op de eigen verantwoordelijkheid van OV-reizigers? Ik dacht altijd dat alleen in kringen van revolutionaire sandaaldragers onvoorwaardelijk werd geloofd in de altoos nobele bedoelingen van de individuele mens. Iedereen heeft de afgelopen anderhalf jaar gezien waar een gebrek aan gezond wantrouwen toe kan leiden. Uiteindelijk tot een algehele erosie van publiek vertrouwen in degenen en datgene waar het hier om gaat. En dat is veel erger dan de verondersteld ontorechte scepsis waarmee sommige bestuurders zich nu zien geconfronteerd. De *old boys* weren zich. Een betere illustratie dat zo'n code hard nodig is, is er niet.